

«БЕКТЕМИН»

Ош мамлекеттик университетинин
ректору К.Г. Кожобеков

2026-ж.

ОШ МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИНИН ЖАРАТЫЛЫШ РЕСУРСТАРЫН ИЗИЛДӨӨ БОРБОРУ ЖӨНҮНДӨ ЖОБО

1. Жалпы жоболор

1.1. Бул Устав Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына, билим берүү жана илим чөйрөсүндөгү ченемдик укуктук актыларга, Ош мамлекеттик университетинин Уставына, университеттин ички ченемдик актыларына ылайык иштелип чыкты.

1.2. Ош мамлекеттик университетинин Жаратылыш ресурстарын изилдөө борбору (мындан ары – **Борбор**) Ош мамлекеттик университетинин илимий-изилдөө жана практикалык иштерди жүргүзүүчү түзүмдүк бөлүмү болуп саналат.

1.3. Борбор өз ишин Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын, Ош мамлекеттик университетинин Уставынын, ректордун буйруктарынын, университеттин Окумуштуулар кеңешинин чечимдеринин жана ушул Уставдын негизинде жүргүзөт.

1.4. Борбордун толук аталышы:

- мамлекеттик тилде: «**Ош мамлекеттик университетинин Жаратылыш ресурстарын изилдөө борбору**»;
- расмий тилде: «**Центр исследования природных ресурсов Ошского государственного университета**».

1.5. Борбор өз алдынча юридикалык жак болуп саналбайт жана өз ишин Ош мамлекеттик университетинин курамында жүргүзөт.

1.6. Борбордун ишмердүүлүгү ОшМУнун илимий-изилдөө, инновациялык жана практикалык ишмердигин өнүктүрүүгө, жаратылыш ресурстарын сарамжалдуу пайдалануу жана айлана-чөйрөнү коргоо боюнча илимий негизделген чечимдерди иштеп чыгууга багытталат.

1.7. Борбордун ишмердигинде илимий изилдөөлөрдүн объективдүүлүгү, илимий ак ниеттүүлүк, экологиялык жоопкерчилик, ачыктык жана туруктуу өнүгүү принциптери сакталат.

2. Борбордун максаты жана милдеттери

2.1. Борбордун негизги максаты – Кыргызстандын, өзгөчө Кыргызстандын түштүк аймагынын жаратылыш ресурстарын комплекстүү изилдөө, алардын абалын баалоо,

рационалдуу пайдалануу, сактоо жана калыбына келтирүү боюнча илимий-изилдөө иштерин жүргүзүү.

2.2. Борбордун негизги милдеттери:

- жер, суу, токой, биологиялык жана башка жаратылыш ресурстарын изилдөө;
- жаратылыш ресурстарынын учурдагы абалын мониторингдөө жана баалоо;
- экосистемалардын туруктуулугун жана өзгөрүү тенденцияларын изилдөө;
- климаттын өзгөрүшүнүн жаратылыш ресурстарына тийгизген таасирин изилдөө;
- суу ресурстарын пайдалануу, сактоо жана башкаруу боюнча илимий сунуштарды иштеп чыгуу;
- топурактын абалын, деградация процесстерин жана жер ресурстарынын пайдаланылышын изилдөө;
- өсүмдүктөрдүн жана жаныбарлардын биологиялык ар түрдүүлүгүн изилдөө жана сактоо боюнча сунуштарды даярдоо;
- тоолуу аймактардын жаратылыш комплекстерин изилдөө;
- жаратылыш кырсыктарынын жана антропогендик факторлордун экосистемаларга таасирин изилдөө;
- жаратылыш ресурстарын геомаалыматтык технологиялар, дистанциялык зонддоо жана заманбап маалыматтык системалар аркылуу изилдөө;
- илимий-изилдөө иштеринин натыйжаларын практикага киргизүүгө көмөктөшүү;
- студенттерди, магистранттарды, докторанттарды жана жаш окумуштууларды илимий-изилдөө иштерине тартуу.

3. Борбордун ишинин негизги багыттары

3.1. Борбор төмөнкү негизги багыттар боюнча иш алып барат:

1. **Суу ресурстарын изилдөө** – дарыялардын, көлдөрдүн, мөңгүлөрдүн, жер астындагы суулардын абалын жана ресурстук потенциалын изилдөө.
2. **Жер жана топурак ресурстарын изилдөө** – жерлердин сапатын, эрозияны, деградацияны жана чөлдөшүү процесстерин изилдөө.
3. **Биологиялык ар түрдүүлүктү изилдөө** – флоранын, фаунанын жана экосистемалардын абалын изилдөө.
4. **Токой ресурстарын изилдөө** – токой экосистемаларынын абалын, алардын биологиялык жана экономикалык потенциалын изилдөө.
5. **Тоолуу экосистемаларды изилдөө** – тоолуу аймактардын экологиялык абалын, табигый ресурстарын жана антропогендик таасирлерди изилдөө.
6. **Климаттык жана экологиялык изилдөөлөр** – климаттын өзгөрүшүнүн экосистемаларга жана жаратылыш ресурстарына тийгизген таасирин баалоо.
7. **Геомаалыматтык технологиялар** – GIS, спутниктен алынган маалыматтар жана башка заманбап технологиялар аркылуу жаратылыш ресурстарынын карталарын түзүү жана мониторинг жүргүзүү.
8. **Колдонмо изилдөөлөр** – мамлекеттик органдар, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары, ишканалар жана башка уюмдар үчүн илимий-аналитикалык материалдарды даярдоо.

4. Борбордун функциялары

Борбор төмөнкү функцияларды аткарат:

- илимий-изилдөө долбоорлорун иштеп чыгат жана ишке ашырат;

- гранттык жана башка конкурстарга долбоорлорду даярдайт;
- илимий экспедицияларды жана талаа изилдөөлөрүн уюштурат;
- лабораториялык жана аналитикалык изилдөөлөрдү жүргүзөт;
- илимий отчетторду, монографияларды, макалаларды, карталарды жана маалыматтык материалдарды даярдайт;
- илимий конференцияларды, семинарларды жана тегерек столдорду өткөрөт;
- жаратылыш ресурстары боюнча маалыматтык база түзөт;
- мамлекеттик жана коомдук уюмдар менен кызматташат;
- чет өлкөлүк жана эл аралык илимий уюмдар менен кызматташтыкты өнүктүрөт;
- илимий изилдөөлөрдүн жыйынтыктарын билим берүү процессине киргизүүгө көмөктөшөт.

5. Борбордун укуктары

Борбор өзүнүн милдеттерин аткаруу үчүн:

- университеттин тиешелүү түзүмдөрүнөн зарыл маалыматтарды алууга;
- белгиленген тартипте университеттин лабораторияларын, жабдууларын жана башка материалдык-техникалык базасын пайдаланууга;
- илимий долбоорлорго жана гранттык программаларга катышууга;
- келишимдик негизде илимий-изилдөө жана консультациялык иштерди жүргүзүүгө;
- илимий конференцияларга, семинарларга жана башка иш-чараларга катышууга;
- Кыргыз Республикасынын жана чет өлкөлөрдүн илимий мекемелери менен кызматташууга;
- белгиленген тартипте адистерди жана эксперттерди ишке тартууга;
- Борбордун иш багыты боюнча сунуштарды университеттин жетекчилигине киргизүүгө укуктуу.

6. Борборду башкаруу

6.1. Борборду директор башкарат.

6.2. Борбордун директору Ош мамлекеттик университетинин ректорунун буйругу менен белгиленген тартипте дайындалат жана кызматтан бошотулат.

6.3. Борбордун директору:

- Борбордун ишин уюштурат жана ага жетекчилик кылат;
- жылдык жана келечектүү иш пландарын иштеп чыгат;
- кызматкерлердин функционалдык милдеттерин аныктайт;
- илимий долбоорлордун аткарылышын уюштурат;
- Борбордун ишинин жыйынтыктары жөнүндө университеттин жетекчилигине отчет берет;
- Борбордун материалдык-техникалык базасын натыйжалуу пайдаланууну камсыз кылат;
- кызматкерлердин эмгек жана өндүрүштүк тартипти сактоосун камсыз кылат;
- университеттин жетекчилигине Борбордун ишин өркүндөтүү боюнча сунуштарды киргизет.

6.4. Борбордун алдында зарыл болгон учурда илимий кеңеш, эксперттик топтор, лабораториялар жана убактылуу изилдөө топтору түзүлүшү мүмкүн.

7. Борбордун кызматкерлери

7.1. Борбордун штаттык түзүмү жана кызмат орундары ОшМУнун белгиленген тартибине ылайык аныкталат.

7.2. Борбордо директор, илимий кызматкерлер, инженерлер, лаборанттар жана башка адистер иштеши мүмкүн.

7.3. Борбордун кызматкерлери өз милдеттерин Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарына, ОшМУнун ички документтерине жана эмгек келишимдерине ылайык аткарат.

7.4. Илимий кызматкерлер илимий долбоорлорду иштеп чыгууга, изилдөөлөрдү жүргүзүүгө, илимий эмгектерди даярдоого жана алынган натыйжаларды жарыялоого катышат.

8. Илимий-изилдөө иштерин уюштуруу

8.1. Борбордун илимий-изилдөө иштери жылдык жана перспективдүү пландардын негизинде жүргүзүлөт.

8.2. Илимий иштердин тематикасы университеттин илимий саясатына, мамлекеттик жана аймактык илимий-изилдөө багыттарына ылайык аныкталат.

8.3. Илимий изилдөөлөрдүн натыйжалары белгиленген тартипте илимий басылмаларда жарыяланат жана практикалык ишмердикке киргизилет.

8.4. Борбор илимий долбоорлорду мамлекеттик бюджеттин, гранттардын, келишимдик каражаттардын жана мыйзамдарда тыюу салынбаган башка булактардын эсебинен ишке ашыра алат.

9. Материалдык-техникалык база жана каржылоо

9.1. Борбордун материалдык-техникалык базасын лабораториялык жабдуулар, өлчөөчү аспаптар, компьютердик жана программалык камсыздоо, талаа изилдөө жабдуулары, транспорттук жана башка каражаттар түзүшү мүмкүн.

9.2. Борбордун ишмердигин каржылоо ОшМУнун бекитилген бюджетинин алкагында жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык башка каржылоо булактарынын эсебинен жүргүзүлөт.

9.3. Борборго берилген мүлк университеттин менчиги болуп эсептелет жана белгиленген тартипте пайдаланылат.

10. Эл аралык жана улуттук кызматташтык

10.1. Борбор Кыргыз Республикасынын илимий, билим берүүчү, мамлекеттик жана коомдук уюмдары менен кызматташат.

10.2. Эл аралык кызматташтык төмөнкү багыттар боюнча жүргүзүлүшү мүмкүн:

- биргелешкен илимий долбоорлор;

- эл аралык гранттар;
- илимий экспедициялар;
- маалымат жана тажрыйба алмашуу;
- илимий кадрлардын академиялык мобилдүүлүгү;
- биргелешкен басылмаларды даярдоо.

11. Борбордун отчеттуулугу

11.1. Борбор өзүнүн ишинин жыйынтыктары боюнча жылдык отчет даярдайт.

11.2. Борбордун директору белгиленген тартипте университеттин жетекчилигине отчет берет.

11.3. Илимий долбоорлор боюнча отчеттуулук тиешелүү долбоорлордун жана келишимдердин талаптарына ылайык жүргүзүлөт.

12. Уставга өзгөртүүлөрдү киргизүү жана Борборду кайра уюштуруу

12.1. Ушул Уставга өзгөртүүлөр жана толуктоолор Ош мамлекеттик университетинде белгиленген тартипте киргизилет.

12.2. Борборду кайра уюштуруу же жоюу Ош мамлекеттик университетинин тиешелүү чечимдеринин негизинде Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана ОшМУнун Уставына ылайык жүргүзүлөт.

13. Корутунду жоболор

13.1. Ушул Уставда каралбаган маселелер Кыргыз Республикасынын мыйзамдары, Ош мамлекеттик университетинин Уставы жана университеттин башка ички ченемдик актылары менен жөнгө салынат.

13.2. Устав бекитилген күндөн тартып күчүнө кирет.

Макулдашылды:

ОшМУнун илимий иштер боюнча проректору

Турсунов Д.А

Юрист

Амиракулов А.

Борбордун директору

Эркебаев Т.К.